

8. TANULMÁNY

AZ ARATÓK KIÁLTÁSAI

A TÁRSADALOM KONZERVATÍV ELEME – PARASZTOK, GAZDÁLKODÓK – ÚJ ÁLLAPOTOK A KERESZTÉNYSÉGBEN – A MEZŐGAZDASÁG FELKAVARODÁSA – ENNEK OKAI – AZ ARANY ÉS EZÜST PÉNZFEDEZET, MINT TÉNYEZŐK – A SZENTÍRÁS JÖVENDŐLÉSE BETELJESEDIK – EZEK A DOLGOK A NAGY NAP ÖSSZECSAPÁSÁRA UTALNAK.

„Sem ezüstjük, sem aranyuk nem szabadíthatja meg őket az Úr haragjának napján;”
Sofóniás 1: 18.

Aki a történelmet figyelmesen kutatja, miközben nyomon követi tárgyunkat és felfigyel a bemutatott tények valóságára, meg a levont következtetések ésszerűségére, mégis némi bizonytalanságot érezhet a dolgok kimenetelét illetően. Így vélekedhet magában: „Az író elfelejti, hogy a civilizált és fél-civilizált országokban létezik egy széles és többséget képező társadalmi elem, mely szerfelett konzervatív és amely mindig is a társadalom gerincét alkotta – a mezőgazdászok.” De nem így van; nem felejtettük el ezt a tényt, és felismerjük annak jelentőségét. Visszatekintve láthatjuk, hogy Európát gyakran háborgatták volna forradalmak, ha nem létezett volna ez a nagyon konzervatív elem. Láthatjuk, hogy a franciaországi forradalmakat főleg a nagyobb városokban élő munkásosztály indította és táplálta; és hogy a konzervatív parasztság volt az az elem, amely végül nyugalmat és békét hozott az országba. Ennek okait nem nehéz megtalálni: (1) A gazdálkodó élete mentes a társadalmi súrlódásoktól. (2) Az elméjét kevésbé foglalják le az anyagi jólét előnyei és a gazdagság, meg a fényűzés iránti törekvése viszonylag szunnyad. (3) Ő többé-

kevésbé földhözköötött, és megtanult csak arra támaszkodni, bízva abban, hogy a természet megjutalmazza majd munkájáért. (4) Az oktatás mértéke, és az ebből következő értelmi ébredés, meg tevékenység mindezidáig a parasztság életében igen korlátozott volt. Mindezek miatt a mezőgazdászok osztályára a civilizált világ úgy mutatott, mint a takarékos jólét és a megelégedettség példaképére.

Azonban, az utóbbi harminc év a mezőgazdászok ügyeiben egy csodálatos változásról tanúskodik – mely sok tekintetben igen kedvező változás. Az Egyesült Államok, Kanada, Nagy-Britannia és Írország farmerei a világ többi részén élő mezőgazdászoknál mindig különb körülmények között voltak. Ők nem jobbágyok, nem parasztok, nem tudatlanok és nem is buták, hanem értelmesek, még ha nem is képzettek. Majd az Egyesült Államok polgárháborújának egy olyan hatása is volt, hogy az ország minden pontjáról képviselőket gyűjtött össze, bevándorlók is érkeztek a világ minden pontjáról és ez egy bizonyos képzést nyújtott nekik – a új dolgokkal és új ügyekkel ismerkedhettek meg. Sokkal jobban kiemelte a farmerek gondolkodását az évszázados keréknyomból, mint valaha; érintkezésbe hozta őket a városi életet mozgató nézetekkel, meg törekvésekkel és rokonszenvre ébresztette őket azok iránt. Ennek eredményeként a régi, gerendából készült iskola-ház már nem felelt meg a vidéki *fiatalok* törekvéseinek; és a főiskolák, kollégiumok meg szemináriumok számának növekedésével *együtt* a nyomtatott irodalom is terjedt (kiváltképpen az újságok), ami kiváló tényező volt az Egyesült Államok népének fejlődésében, az ott született, és a külföldről *származó* polgárainak egyaránt. Itt az volt az eredmény, hogy a mezőgazdaságban a város üzleti élethez tartozó, több rendszert és eljárást kezdtek alkalmazni, számos, egyéb találmánnyal együtt, melyek arra voltak hivatva, hogy csökkentsék a farmerek keserves munkáját és növeljék a földjeik termését. Ezeknek az állapotoknak köszönhetően nem csak a vidéki lakosság szaporodott nagy mértékben, hanem a városi lakosság száma is lépést tartott vele és mindemellett, túl azon, hogy országunk 90 milliós lakosságát elláttuk étellel, képesek voltunk a világ többi részére is élelmet szállítani, évi majdnem 800 millió dollár értékben mezőgazdasági terményeket, mely a teljes kivitelünknek körül-belül nyolc-tizede. Ez az utóbbi huszonöt évig nagy jólétet jelentett az amerikai farmerek számára; és mindezzel a jóléttel együtt a farmerek is

részesedtek az élet kényelmeiből, és az ő életükben is jelentkezett a gazdagság, meg a fényűzés utáni általános vágy, következőleg az állapotukkal szemben bizonyos fokú elégedetlenség ütötte fel a fejét, annak ellenére, hogy ezek az életkörülmények sok tekintetben felülmúlták a világ más részein élő gazdálkodók életkörülményeit.

Időközben a francia-porosz háború valamennyire hasonló hatást gyakorolt a Franciaország és a Németország népére – bár sokkal jelentéktelenebb mértékben; az ő öntudatra ébredésük az ittenitől eltérő módon jelentkezett. A leigázott Franciaország és a leigázó Németország közötti, háború után eluralkodott ellenségeskedés arra készítette mindkét országot és közvetve Olaszországot, Ausztriát és Oroszországot is, hogy katonai kiképző rendszert hozzanak létre. Ez az *említett* országok minden fiatalembere számára kötelező katonai szolgálatot jelentett, melynek során alá kellett vessék magukat a katonai, harcászati és fegyelmi kiképzésnek; ezáltal a katonák kapcsolatba kerültek egymással. Mindez egy igen kedvező oktatást nyújtott; emellett a kaszárnyákban egy bizonyos időt könyvek tanulmányozására kellett szánniuk. Miközben ezeknek az állandó hadseregeknek fenntartása egy rettenetes véteknek látszott e különböző nemzetek népei ellen, ahol a társadalom minden férfi tagját elvonták az otthoni tevékenységtől életük egytől három évig terjedő időszakára, mégis, úgy hisszük, ez egy nagyszerű felvilágosító befolyásnak bizonyult, és az említett nemzetek eddig példátlan módon felébredtek, erőt meg ösztönzést nyertek. Természetesen, az oktatás bevezetésével arányosan, és annak mértékében, amennyire a városi élet kényelmével, gazdagságával és fényűzésével kapcsolatba kerültek, egy erkölcsi lazaság és egy bizonyos mértékű elégedetlenség ütötte fel a fejét – egy olyan érzés, hogy mások náluk nagyobb jólétben vannak, és hogy résen kell legyenek annak érdekében, hogy lehetőséget találjanak életkörülményeik javítására.

Ezzel egyidejűleg a tudatlanság és a vallási babonaságok béklyói ugyancsak meglazultak, jóllehet a pápaság és a görög egyház befolyása még nagyon nagy. És ameddig csak félig is elhiszik azt, hogy a papnak, püspöknek meg a pápának hatalma van arra, hogy a purgatórium tűzébe, vagy az örök gyötrelmekre vessen, vagy belépést engedjen a mennybe, addig **hatalmukat** még nagymértékben félik és tisztelik. Azonban, egészébe véve, vallási szempontból minden osztály számára nagy változás következett be. A protestánsok közötti irányzat, mint egy inga, az ellenkező végletbe lengett ki, annak ellenére, hogy még észrevehető a kegyességnek valami látszata, a protestáns tömegekből az igazi, Isten iránti tisztelet kiveszett. Az úgynevezett „bibliakritika”, az evolúciós elmélet gyakorlatilag kiölte az Isten Igéje iránti tiszteletet. Ezek az elméletek a keleti teozófia elméletével elegyedve Európában és Amerikában egyaránt az igazi keresztyén hit dolgában százezreknek hajótörést okoztak.

Mindezek a befolyások, amint az megfigyelhető, néhány éve már bizonyos változást idéztek elő a manapság „kereszténység konzervatív, szabad kisbirtokossága”- néven ismert osztálynak szellemi beállítottságában. Most, épp egy kritikus helyzetben, egy erős hatásra figyelhetünk fel, mely fokozatosan, de mégis lankadatlanul munkálkodott, és továbbra is munkálkodik, e konzervatív osztálynak jólétét aláásva. Az utóbbi huszonöt évben a különböző civilizált nemzetek farmerei egyre nehezebbnek találják, hogy egy kielégítő anyagi helyzetre tegyenek szert, vagy az élet örömeiben részesüljenek. Igaz, hogy a terményeik ára az utóbbi időben valamennyire emelkedett, de ezt több mint ellensúlyozza a tökéletesített gépek, stb. költségei, mindazonáltal ők remélik, hogy a termés növekedése felettébb kárpótolni fogja őket, és azt is remélik, hogy az árak idővel egy megfelelő egyensúlyt fognak tartani az állandó ingadozások helyett, amelyek számukra folyamatosan előnytelenek.

Míg az amerikai farmert ilyen körülmények szorongatták, az európai gazdálkodónak még rosszabbul ment sora, mert körülményei kevésbé voltak kedvezőek: (1) ő legtöbbször egy viszonylag kisebb, bérelt farmon kezdett termelni; (2) nem rendelkezett ugyanolyan kedvezménnyel a fejlett gépek beszerzéséhez. Ezek miatt az európai gazdálkodó egyáltalán nem volt képes nagyobb termelés által ellensúlyozni a búza minden egyes áresését; ő ezzel arányosan többet szenvedett, mint az amerikai farmer, ha csak nem irányította figyelmét a cukorrépa termesztésére.

Gondolkodók, államférfiak és tudósok bizonyos figyelmet fordítottak az ügyre és nagyon általánosan arra az elhamarkodott következtetésre jutottak, hogy minden búzaáresés teljességgel a „**túltermelésnek**” eredménye. Azt gondolva, hogy megtalálták a valódi okot, annyiban hagyták az ügyet. Viszont néhány körültekintőbb személy alaposabban tanulmányozta a kérdést, statisztikákat vizsgált át és rájött, hogy **nem felel meg a valóságnak az, hogy a világ magtárai nagy búza készletet tartalékolnának a következő évek szükségleteinek fedezésére.** Ellenkezőleg, éppen arra jöttek rá, hogy viszonylag kevés búzát tartalékolnak egyik évről a másikra és gyakorlatilag, világszerte nem termelnek többet, mint amennyi elfogy.

R. Lindblom úr, a chicagói kereskedelemügyi minisztérium egyik tagja egy tanulmányt készített a szóban forgó tárgyról és az Egyesült Államok kormányának a mezőgazdasági minisztériumhoz intézett, 1895 december 26.-i keltezésű közleményében a következőket mondta:

„A búzatermelés globális mennyisége a fő búzatermelő országokban nem növekedett és amíg igaz az, hogy bizonyos **alkalmi** növekedés volt megfigyelhető néhány országban, egyidejűleg az is igaz, hogy más országokban ennek megfelelő mértékben csökkent a termelés. Annak érdekében, hogy teljes mértékben pártatlanok legyünk, vegyük szemügyre a legutóbbi

terményt, amelyről teljes adataink vannak, nevezetesen az 1893-as évit:

A külföldi termést illetően, a kereskedelmi minisztérium külföldi tudósítója által szolgáltatott és a chicagói kereskedelmi minisztérium által összesített adatokra támaszkodom, ami pedig a belföldi termést illeti, az önök szakminisztériumának adatait használtam. Arra kényszerültem, hogy kihagyjam az összehasonlításból Ausztria-Magyarországot, mert nem álltak rendelkezésemre az 1893-ra érvényes adatok, de ezen kívül tisztelettel bemutatok önöknek egy kimutatást a főbb országok 1893-as búzaterméséről összehasonlítva az 1883-as termeléssel:

	1893-ban	1883-ban
Anglia	53.000.000	76.000.000
Franciaország	277.000.000	286.000.000
Oroszország	252.000.000	273.000.000
E. Államok	396.000.000	421.000.000
Németország	116.000.000	94.000.000
Olaszország	119.000.000	128.000.000
India	226.000.000	287.000.000
összesen:	1.479.000.000	1.565.000.000

A fent kimutatottak alapján látható, hogy 1893-ban a legfőbb búzatermelő országok 86.000.000 vékával /1 véka = 36,35 l/ kevesebbet termeltek, mint tíz évvel azelőtt, míg az önök adatai szerint ugyanezen idő alatt Argentínában csak 60.000.000 vékával termeltek többet. 1871-ben Nagy Britannia 116.000.000 véka búzát termelt, két évvel azelőtt és az után 105.000.000 véka volt a termés, vagyis a három éves átlagtermés 109.000.000 véka volt, míg ebben az évben a kereskedelmi minisztérium Londonban tartózkodó, külföldi tudósítója által szolgáltatott adatok szerint kissé több volt 48.000.000-nál.

Ha igaz lett volna, hogy az Egyesült Államokat kiszorították a versenyző búzatermelők, akkor, ennek az lenne a logikus következménye, hogy **ebből az országból Európába irányuló**

kivitel csökkenést mutasson; de 1890-ben és azt megelőzően az átlagkivitel 119.000.000 véka volt, míg 1891-ben 225.000.000 véka lett, 1892-ben meg 191.000.000 véka, 1893-ban 193.000.000 véka, 1894-ben 164.000.000 véka *kivitelünk volt*, tehát a tények nem úgy tűnnek, hogy tartogatnánk a búzáinkat, amíg más országok a sajátjukon túladnak. A tények cáfolják ezt az állítást. És ha bármi egyéb szükséges ennek bizonyítására, az önök szakosztálya szolgáltatja azt az értesülést, hogy a múlt márciusban a farmerek kezében **kevés** készlet volt. Nem rendelkezem adatokkal az ausztráliai búzatermésről amiről az utóbbi években annyit beszéltek, viszont megvan az 1893-as kivitele, ami 13.500.000 véka, míg tíz évvel azelőtt 23.800.000 véka volt és 1894-ben, meg 1895-ben Ausztrália Amerikából importált búzáat.

Még nem mondtam semmit a **megnövekedett fogyasztásról**, mely Angliában az utóbbi évtizedben 18.000.000 vékára rúg; ebben az országban ugyanebben az időszakban a fogyasztás növekedése nem kevesebb, mint 50.000.000 véka és minden országban, kivéve Franciaországot, kell legyen növekedés, mely bőven elegendő ahhoz, hogy elnyelje azt a többletet, amit világszerte a termelésnövekedés jelent.”

Bármi is lenne a búza ára leszorításának oka, az tény, hogy az amerikai és európai gazdálkodóknak majdnem a lelkét préselték ki *ezáltal* (megjegyezhetjük, hogy az utóbbi három év pillanatnyi haladása valószínűleg azért volt, **mert** a farmerek viszonylag alacsonyabbnak találták a búza ÁRÁT, mint más gabonáét, és nagyobb volt a zab, rozs és kukorica stb. vetésből származó termés). Számos amerikai farmer, aki gépek vásárlására kölcsönt vett fel, vagy aki úgy dolgozik, hogy vételárért jelzáloggal terhelte földjét és otthonát, még azokban az években is, amikor a termés egészen jó, lehetetlennek találja, hogy törlessze tartozásait. Ők a jelzálogra hitelezők ellen és, gyakran méltatlanul, a termékeik vasúti szállításának emelkedett ára ellen lázadoznak. Az európai gazdálkodók a saját kormányaikhoz folyamodtak a más országokból behozott

búza elleni „védelemért”, azért, hogy ők fenntarthassák, vagy esetleg emelhessék a búza árát annyira, hogy az ésszerű mértékben fedezze a termelési költségeket; azt állítják, és minden értelmes ember elismeri ezt, hogy a búza vékájának ötven–hatvan centes ára alacsony, figyelembe véve a földműves idejének és energiájának méltányos javadalmazását.

Ez egy nagyon feltűnő próféciára hívja fel a figyelmet, ami ennek az evangéliumi korszaknak zárónapjaira vonatkozik, ahogy azt Jakab apostol feljegyezte. (Jakab 5: 1-9.) Miután felhívja figyelmünket a jelen napra és a vagyonnak napjainkat jellemző, csodálatos felhalmozására, és miután megállapítja, hogy ezek a dolgok a nyomorúság nagy napjához vezetnek, az Apostol rámutat a nyomorúság közvetlen okára, a társadalom mindeddig konzervatív osztályának nyugtalanságára – a farmerekére. Úgy tűnik, hogy világosan, és pontosan rámutat a dolgok állapotára, amint az minden figyelmes szemlélő számára látható, hozzátéve a dolgok **magyarázataként**, hogy ez egy **csalárdság** eredménye. Így szól:

„Íme, (ti gazdagok) a mezőiteket learató munkásoknak bére, amit ti /*csalárdul* – *k.K./* visszatartottatok, kiált; és az aratók kiáltásai eljutottak a Seregek Urának füleibe.”

Az előző fejezetben láthattuk, hogy a mesteremberek és a városi munkások már egy bizonyos mértékben szenvednek, de a valódi szenvedést számukra mindeddig főleg a naponta rosszabbodó körülményektől való **félelem** okozta, a gépek fejlődése, az értelem és a lakosság növekedése mellett, a jelen társadalmi viszonyok között. A civilizált farmerek nem csak mindezek ellen kell küzdenek, hanem ahogy ki fogjuk mutatni, őket most egy olyan „**csalás**” terheli meg, amely nem csak, hogy nem okoz kárt, hanem inkább előnyt jelent társaiknak, a mesterembereknek.

A szóban forgó eset tényeit tekintve, mi nem láthatjuk, hogy igaz lenne e korszak eme utolsó napjaiban az, hogy a munkaadók általában a munkásokat és különösen a mezőgazdasági munkásokat károsítják meg a bérek

tekintetében. Valójában, épp ellenkezőleg, azt találjuk, hogy a törvények szigorúbbak, mint valaha a bérből, vagy fizetésből élők veszteségtől való védelmében. Ő lefoglalhatja és értékesítheti munkáltatójának vagyontárgyát, és végső esetben előnyt élvez a hitelezőkkel szemben. Úgy hisszük, hogy a prófécia inkább a farmerekre vonatkozik általában, akik a világ élelmiszerének előállítói, az „aratók”; egy világra kiterjedő **általános** törvénykezést kellene keressünk, mely ezeket az „aratókat” egyaránt mindenütt érinti. Arra számíthatunk, hogy ilyen szabályzatot trükk, vagy becsapás biztosít; és arra kell számítsunk, hogy egy ilyen csaló törvénykezést, vagy törvényesített „csalást” a világ gazdag emberei érvényesítették és az ő érdekeiket szolgálja. Csak egy ilyen tényfeltárássra gondolhatunk és semmi egyéb, ez felel meg e jövődőlés követelményének. Azt hisszük és arra fogunk törekedni, hogy bebizonyítsuk, hogy e prófécia minden követelményeinek megfelel az, *ahogy* az ezüst pénzfedezetet kivonták a forgalomból.

Ellenben egy pillanatig se gondolja senki, hogy mi azt sürgetnénk, hogy az ezüst a világ fő pénzegységeként visszakerüljön az előző helyére! Még kevésbé szorgalmaznánk azt, mint olyant, ami általános gyógyír lenne a jelenlegi és az eljövendő nyomorúságra! Éppen ellenkezőleg, határozottan meg vagyunk győződve a Jakab prófeciájából, hogy az ezüst **pénznemként nem lesz visszaállítva a saját, *hajdani* erejébe.** Viszont az a szándékunk, hogy e prófécia beteljesedését kimutassuk, és hogy mindazoknak, akik akarják, javukra szolgáljon az a megvilágosodás, ami a világ jelenlegi és közelgő nyomorúságára fényt derít.

Az ezüst pénznem kereszténység általi kivonása bizonyos osztályoknak előnyére – és más osztályoknak kárára van a „kereszténységen” belül.

Ez azoknak kárára van, akik búzát, rizst, és gyapotot termelnek, mivel ők terményüket olyan országok terményeivel versenyezve adják el, ahol még ezüsfedezetet használnak az

üzleteik lebonyolítására. Ennélfogva ők a leértékelt ezüst árán adják el terményeiket, míg földjüket, eszközeiket, ruházatukat, a munkát, és a vagyonuk zálogkölcsonének kamatját a megváltoztatott aranyfedezetben fizetik. Ha a vételárat ezüstben kapják és ugyanazt az összeget ők aranyban kell fizessék, éppen a felét veszítik, mert az arany értéke kétszerese az ezüst értékének. 1873-ban, mielőtt a kereszténység nemzetei leértékelték volna az ezüstöt, egy ezüst dollár értéke két centtel több volt egy aranydollár értékénél, míg ma ama jogszabály értelmében két ezüst dollár egyenlít ki egy arany dollárt (**valós** értékben, azon nemzeten kívül, ahol ezt létrehozták és használják egy rögzített becslési értékben, a bankjegyekhez hasonlóan). Ezt a változást úgy lehet tekinteni, mint az aranydollár értékének megkétszereződését, vagy, mint az ezüstdollár értékének felére csökkenését – ahogy a szónok, vagy az író nevezni óhajta – a **tény** változatlan. Egy véka búza értéke:

1872-ben ezüstben: 1,51–; aranyban: 1,54 \$ volt

1878-ban ezüstben: 1,34 –; aranyban: 1,19 \$ volt

1894-ben ezüstben: 1,24 –; aranyban: 0,61 \$ volt

Ekképpen úgy tűnik, hogy azon évek alatt a búza értéke alig esett azokban az országokban, amelyek még elismerik az ezüstöt – az értékcsökkenés aranyban történt a keresztény világban. Anglia a fő búzafelvásárló, ott vásárol, ahol többet kap pénzéért. Az arany dollárnak két ezüstre való váltásával ő kétszer annyi búzát vásárolhat Indiában mint mielőtt megszűntették az ezüstpénzjellegét. Ennélfogva a búzának aranyban kifejezett ára leesett. Az Egyesült Államok rizs- és a gyapottermelői ugyanazon okok miatt szenvednek. Rizst és gyapotot az ezüst pénznemet alkalmazó országok termelik és az aranyfedezetet alkalmazó országok ugyanazon az alapon vásárolhatják meg – az előző árak feléért.

Egyébként a többi terményt előállító gazdák osztoznak a búza-, a rizs- és a gyapottermelők nehézségében, miután hiába próbálták meg, hogy a csökkenő árakat növekvő hozammal

pótolják, végül is kétségbeesésükben más gabona termelésébe kezdtek, melyeknek ára nem zuhant olyan nagyot, akkor a túltermelés szorongatta őket. Mellesleg szólva a kisebb üzletek is szenvednek és végül is minden társadalmi osztálynak bizonyos mértékben éreznie kell a farmer nehézségeit.

Viszont melyik osztály húz hasznat az ezüst leértékeléséből? Többen is: (1) Különösképpen és leginkább a bankárok, pénzkölcsönzők és jelzálog tulajdonosok, mert a vagyonukat alkotó, minden dollár értéke megkétszereződött és minden kamatból származó dollár értéke kétszer annyit ér, mint azelőtt; – úgy ér kétszer annyit, hogy **kétszer annyit vásárol meg** az életszükségleti- és luxuscikkekből; (2) a rögzített jövedelemmel rendelkező személyek, mint például a kongresszusi képviselők, törvényhozók, bírók, hivatalnokok és a fizetésben részesülő munkások, ugyanígy hasznat húztak. Aki 10 dollárt egy hét, egy nap, vagy akár egy óra alatt megkeres, KÉTSZER annyi gyapotot, gyapjút, búzát és egyebet vásárolhat és ezáltal majdnem KÉTSZER annyi, *ezekből származó* terméket.

Amikor az ezüst ügy rátört az Egyesült Államok lakosságára a farmerekkel kezdve – akik elsőként ismerték fel nyomorúságuknak okaként –, egy ideig úgy tűnt, hogy lesújtóan befolyásolni fogja az országot az 1896-os választásokban. Mivel azonban mindenki egyénileg a saját érdekeit nézte, a gazdag osztály, a tisztviselők osztálya, egyházi személyek, és a munkások, úgy kezdték gondolni, hogy az arany helyzet miatt tudnak vaját kenni kenyerekre. A kereskedők és a gazdag farmerek óvatosan, a saját megítélésükben kételkedve, a bankárjaik tanácsát követték – saját érdekeik ellen; az ezüst fedezetét hatálytalanították abban a nemzetben, melynek életkérdés volt – egyetlen nemzet, mely exportjának és importjának jellege és mennyisége révén elbillenthette volna a mérleget, és visszaállíthatta volna az ezüstöt, mint fizetőeszközt.

Most azonban, az eset reménytelen: az ezüstöt nem állítják vissza az 1873-ban elvesztett helyzetébe. Ez csupán önzés kérdése és míg a farmerek osztálya bármely más osztálynál számosabb, mégsem képez **többséget**, és a többi *osztály* majdnem mind, önző módon az ügy ellenkezőjében érdekelt. Szegény farmerek! – szegény aratók! Az utóbbi pár évben elhangzott siralmaitok rövid időre egy kevés enyhülést hoztak – az árak mesterséges emelése miatt – egy lélegzetvételnyi időre ahhoz, hogy rövidesen egy eddiginél nagyobb nyomás és kereszténység aratóinak egyre hangosabb a kiáltása kövesse. Így ássák alá és teszik tönkre a legbékésebb és konzervatívabb társadalmi osztály békességét és konzervativizmusát, a nagy nyomorúság idejének – a bosszú nagy napjának további előkészületeként.

De hogyan is történt az ezüst pénzfedezet megszüntetése? Kinek lehetett érdeke, hogy ez a szerencsétlenség elkövetkezzen a világra? A mi válaszuk: A pénzemberek vették át a vezetést. Az „**ő dolguk**” az, hogy úgy kezeljék és irányítsák a pénzt, mint ahogy a farmer a saját farmján dolgozik – hogy maguknak, tőkecsoportjuknak, vagy intézményeiknek a lehető legnagyobb nyereséget biztosítsák. Az angol pénzemberek vezetik a világot, ők foglalkoztak legelőbb ezzel az üzletággal és alaposabban kitanulmányozták.

Van egy közmondás: „nincs tisztességtelen dolog egy háborúban”. Az angliai pénzemberek, és politikusok, akik látszólag a világ többi részénél ötven évvel hamarabb ébredtek rá, úgy tűnik, arra gondolnak, hogy a kereskedelmi háború napirenden van és messzemenően jövedelmezőbb a győzteseknek, mint a múlt rabszolga-kereskedelme és a fosztogató hadjáratok. A britek korán rájöttek arra, hogy egy viszonylag kis területtel rendelkezve a legnagyobb jólétüket az ipari termelésre és a pénzbeli támogatásra kell alapozzák, nem csak maguk számára, hanem amennyire lehet a világ többi részére is. A közéleti emberei gondosan követték ezt a

tervet és ugyanakkor képesek lévén olcsóbban előállítani, mint a világ többi része, érdekeiknek sokkal megfelelőbb politikát is alkalmaztak – a szabad kereskedelmet /szabadpiacot/– és attól kezdve ezt a politikát szorgalmazták az egész civilizált világban. A körülmények Nagy Britanniát hosszú időre nem csupán a világ műhelyévé tették, hanem egyben kereskedelmi, pénzügyi, és bankügyi központjává is.

Közel egy évszázaddal ezelőtt ravasz brit pénzemberek látták, hogy ők nem egy mezőgazdasággal foglalkozó nép és érdekeiknek az kedvez, ha **lenyomják** azoknak a mezőgazdasági termékeknek árát, amiket külföldről kell beszerezzenek. Ők azt is látták, hogy az ezüst volt a világ pénze és az volt a történelem kora hajnalától; emiatt ha a pénzfedezetben változtatást eszközölnék úgy, hogy üzleteik lebonyolítására arany fedezetet használnak, míg a világ többi része ezüstöt használ, képesek lesznek a saját előnyükre megváltoztatni a két nemesfém viszonylagos értékét. Következőleg Nagy Britannia már 1816-ban megszüntette az ezüst pénzfedezetet. Ha sikeresen háttérbe szorítja más országok iparát, ami szándékában állt, és így (mivel nagy üzemi gyártelepei, felszerelései és tapasztalt munkásai voltak) képesek lesznek alacsonyabb ÁRON készíteni pamut-, gyapjúszövetet és gépeket, mint a világ többi, hiányosabban felszerelt országai, akkor sikeresen elválaszthatja volna pénzét a világ többi részének pénzétől és végtére ez nagy előnyt jelentett volna számára. De ezen dolgok egyikében sem volt teljes sikere: Franciaország, és különösen az Egyesült Államok, később meg Németország védő vámot hoztak létre, és így támogatták a határaikon belüli gépipart és így fokozatosan nem csupán arra váltak képessé, hogy ellássák a saját szükségleteiknek zömét, hanem arra is, hogy Nagy Britanniával versenyezzenek a világ piacainak megszerzéséért – Indiáért, Kínáért, Spanyolországért, Portugáliáért, Dél Amerikáért, és Oroszországért – mindezek az országok, ahogy láttuk, sorjában ugyanazt az eljárást akarják követni, és azt

akarják, hogy saját ipart fejlesszenek ki; – kétségtelenül Nagy Britannia még mindig élen jár a világban, ami az iparát és kereskedelemét illeti. Abban sem járt sikerrel, hogy elválassza az aranyat, és az ezüstöt, amit oly sokáig egységesen elismertek a világ pénznemeként. Valóban, míg sok éve egy rész arany értékének tizenhat rész körüli ezüst értéke felelt meg, az általános tendencia mégis az ezüst felértékelése és az arany viszonylagos leértékelése volt – mivel az ezüst volt a világ leghasználatosabb pénzneme és a Nagy Britannián kívüli népek az arany felett előnyben részesítették. Emiatt nem meglepő, amiképpen a statisztikák mutatják, hogy 1872-ben az ezüst dollár több, mint két centtel kiválóbb volt, mint az arany dollár.

Felismerve azt, hogy egymagukban nem tudják ellenőrzésük alá vonni sem az aranyat, sem az ipart, a brit pénzemberek együttműködést kerestek az Egyesült Államokkal és Európával abban a reményben, hogy az egyesített erőfeszítéseik által el fogják választani az arany és az ezüst értékét, és ez az arany értékének emelését fogja eredményezni. A civilizált nemzetek összefogása az ezüst pénzfedezet megszüntetésében, a következő hatással fog járni:

(1) Az ezüst forgalomképes áruvá válik a civilizált országokban, és ezáltal olcsóbb lesz, mint az arany, aminek (megállapított) pénzfedezeti értéke az ezüst leértékelődésének arányában fog növekedni. Ez a civilizált országoknak lehetővé teszi, hogy azt szerezzék be, amit óhajtanak gyapot, búza, gumi és más nyersanyagokból, a leértékelt ezüstpénzzel rendelkező nem civilizált országoktól, és így olcsóbban – fél áron – hozzájussanak, míg arra kényszerítenék a szegény pogányokat, hogy a luxuscikkeket, gépeket, stb. kétszeres áron vegyék meg a civilizált országoktól, mert a pogányok ezüstdollárját felére értékelték a kereszténységben élő civilizált testvéreik, „Shylock”²⁵-szerű *könyörtelen hitelezők* irányítása alatt, akiket másképp pénzügyi szakértőknek is neveznek. A civilizált agyak efféle

bevetését, mellyel előnyre tesznek szert a pogányokkal szemben, és az ő kárukra, „könyörtelen üzlet” – címen igazolják. Viszont isteni szempontból miképpen minősül ez: jogosságnak, vagy csalásnak? Bizonyosan ez nem egy olyan tett a pogány embertársaikkal szemben, amit akarnák, hogy a pogányok velük szemben megtegyenek.

(2) Bár ezáltal az összes civilizált nemzet egyenlő helyzetbe került volna Nagy Britanniával a külkereskedelmet illetően, mégis azt remélte, hogy élen járva képes lesz mindig a külkereskedelemből egy terjedelmesebb részt fenntartani magának.

A búzát tekintve nem hagyjuk figyelmen kívül a kereslet-kínálat törvényét: elismerjük ennek fontosságát, de már rámutattunk arra, hogy mindezidáig a világ nem rendelkezik többlettel. Lindblom úr statisztikájából valóban azt láttuk, hogy a búzakészlet nem tartja a lépést a világ népességének növekedésével. Továbbá megjegyezzük, hogy míg az 1892-es évet úgy tartották számon, mint a történelem csúcs búzatermésének évét, egy véka búzának átlagára 90 cent volt New Yorkban, és azóta kisebb terméssel az ára folyamatosan csökkent, az elmúlt pár év mesterséges áremeléséig.

Az árak ugrásszerű növekedése bizonyos, világszerte uralkodó, rendkívüli állapotoknak tudható be. Oroszország, Argentínai Köztársaság, Ausztria, Magyarország és más országok búzatermése jelentős mértékben az átlag alatt lehet, míg India, mely rendszerint egy nagy kivitelre szánt többlet búzával rendelkezik, éhínséget tapasztalhat, mely a lakosságából 35.000.000 embert érinthet és amerikai búzára szorulhat hiányát pótolandó. Ezek az állapotok az elmúlt években – mondjuk akár 1892-ben – a világon eddig ismert legnagyobb búzatermés évében feltehetően 1,30 \$-ra emelte a búza vékájának árát, (mivel egy uncia /28.35 gramm/ ezüst még mindig aranyban 87 cent volt 1892-ben), míg az 1873-előtt uralkodó pénzügyi állapotok szerint, 1896-ban az Indiának eladandó búza ára vékájának 1,90 (ezüst) \$ körül lett

volna világszerte. Továbbá ezt a témát illetően figyelembe kell vennünk azt aényt, hogy míg a búza ára lényegesen csökkent az elmúlt harminc év alatt bizonyos okok miatt (mely, amint láttuk nem a túltermelésben keresendők) más termékek ára aránylag kevésbé esett. Hasonlítsuk össze, például az 1878-as évet az 1894-es évvel, mint a termelést illetően két átlagévet. A következő adatok a New-Yorki ÁTLAGÁRAK:

	1878-ban	1894-ben
Rozs vékája	0.65 \$	0.68
Zab vékája	0.33	0.37
Kukorica vékája	0.52	0.51
Kentucky Dohány (font)	0.07	0.09
Friss marhahús nagyker.	0.52	0.55
Friss sertéshús nagyker.	0.42	0.55
Széna tonnája	7.25	8.50 \$

Hasonlítsuk össze ezzel azt a három tételt – a búzát, gyapotot és ezüstöt, melyeket különös módon és egyformán érintett – nyilvánvalóan ugyanaz az ok – a kereszténység megszüntette az ezüst pénzfedezetet.

	1878-ban	1894-ben
Gyapot fontja	0.11 \$	0.07
Búza vékája	1.20	0.61
Ezüst unciánként	1.15	0.63 \$

De azt kérdezhetné valaki, hogy vajon az ezüst leértékelését nem a kereslet-kínálat törvénye kényszerítette a kereszténység nemzeteire? Vajon az értéke csökkenését nem avval lehetne okolni, hogy **igen bőségessé** vált, sem mint az arany pénz értékének valami fondorlatos emelésével?

Az a mi válaszunk, hogy: Nem. Habár az utóbbi időben az arany és az ezüst kitermelése nagy volt, de az általános kereskedelmi ügyletek és a lakosság száma ahhoz arányítva sokkal nagyobb. Ha a világ összes aranyából és ezüstjéből pénzt vernének, akkor is meglehetősen **elégtelen** volna a világ kereskedelmi ügyleteinek lebonyolítására, és szükséges volna kormány, bank és kereskedelmi kötvények kibocsátása, bankok

elszámoló egyesületének bizonyítványára, stb. A pénzkölcsönző az, aki abban érdekelt, hogy törvényes fizetési eszköz minél kisebb mennyiségben *kerüljön forgalomba*, mert így mindig nagyobb a kereslet iránta és így ők magas kamattal tudják kölcsönadni és kettős óvadékot követelhetnek meg. 1896-ban a világ összes pénzbe vert,- és azon kívüli aranyát kevesebb, mint 6 milliárd dollárra becsülték, míg az Egyesült Államok köz-, és magánadósságát az említett összegnek több mint háromszorosára. Oroszország 1873 előtt éveken keresztül megpróbált visszatérni a leértékelt papírpénzről az ezüstértékre, de mivel nem volt elegendő ezüstje, megmaradt a papír pénznem mellett. Azért említjük meg ezeket a tényeket, hogy rámutassunk arra, hogy az ezüst leértékelését **előre eltervezték**, hogy azt nem a kereslet-kínálat törvénye okozta (ugyanis nagyobb volt az igény iránta, mint az arany iránt és drágábban kelt el az aranyból), hanem a **törvényhozás**.

De vajon elképzelhető lenne, hogy a kereszténység nemzeteinek képviselői összeesküvésre léptek volna a pogányok és a saját farmereik ellen? Nem; a tények nem ilyen következtetésre vezetnek, hanem inkább arra utalnak, hogy a tervet a pénzemberek hatalma (melyet továbbá „Shylock” névvel illetjük) forralta olymódon, hogy a várt eredményt illetően megtévessze a törvényhozókat. Ezzel kapcsolatosan rendelkezünk Bismarck hercegnek és az Egyesült Államok kongresszusa számos tagjának vallomásával is. Így, „**csalárdul**” /*Jak. 5: 4 – K.J., k.K.*/, a törvényhozás vékony ékét beütötték a világ két felének pénznemei közé avval a hatással, hogy az ezüst leértékelődött és az aranyak értéke megkétszereződött; és most, amikor felismerték a bajt, az államférfiak megdöbbenve állnak a törés nagysága előtt és ráébrednek, hogy az ezüstnek az előző helyére való visszahelyezése nehézséget és veszteséget okozna a hitelezőknek, annak az igazságtalanságnak **ellenhatásaként**, amit az ezüst leértékelése miatti veszteség által az adós osztály már elszenvedett. Ezenfelül azért, hogy „Shylock” oly értékes

előnyre tett szert (megkétszerezve minden vagyonának és bevételeinek **értékét**), inkább megengedi, hogy a társadalom pánik megrázkódtatásokba, vagy forradalmakba jusson sem, hogy kiengedje markából az emberiség pénzügyi, éltető elemét. „Shylock” hatalommal rendelkezik akarátának érvényre juttatásához. Ő ellenőrzi a kölcsönkérők nagyszámú osztályát, akik őhöz járulnak kölcsönért; ő ellenőrzi a nemzeti kormányokat, melyek közül mindenki kölcsönöket kér; és ő ellenőrzi a sajtót is, mely által a közvéleményt arra bátorítja, hogy bízzanak a „Shylock” becsületességében, meg a jóindulatában és *ugyanakkor* tartsanak haragjától és hatalmától. Ráadásul a fix fizetésű tisztviselőknek, hivatalnokoknak és szakképzett munkásoknak egy nagyon népes és **befolyásos** osztálya úgy tartja, hogy érdekeik összhangban vannak a „Shylock” politikájával; és ha nem is támogatói, de a politikájának ellenzésében langyosak, vagy hidegek és arra hajlanak, hogy keveset, vagy semmit se szóljanak ellene.

Elegendő lesz csak egy párat említeni a félrevezetéssel és csalással kapcsolatos sok vallomás közül:

THURMAN SZENÁTOR mondta:

„Amíg a törvényjavaslat függőben volt a szenátusban, azt gondoltuk, hogy ez egy pénzverdei reform, a pénzverés szabályozása érdekében létrehozott egyszerű jegyzék, mely elrendez egyet-mást; és úgy gondolom, nincs még egy olyan ember a szenátusban, kivéve azon bizottságot, ahonnan a törvényjavaslat jött, akinek akár csak halvány fogalma lett volna arról, hogy ez éppen a pénznem forgalomból való kivonására irányul.” – **Kongresszusi Jegyzék**, 7. kötet, 2. rész, 45. kongresszus, második ülészak, 1064. oldal.

CONKLING SZENÁTOR 1876 március 30.-án a szenátusban Bogy szenátornak: Az ezüst pénzéremre, mint törvényes fizetési eszközre vonatkozó törvénymódosítás – című jegyzékhez fűzött megjegyzései közben meglepetten a következőt kérdezte:

„Megengedi-e a szenátor, hogy föltegyek neki, vagy más szenátoroknak egy kérdést? Igaz-e, hogy most törvényesen nem létezik amerikai dollár? És, ha ez így van, akkor igaz-e az, hogy ennek a törvényjavaslatnak hatásaként a fél-dollár és a negyed-dollár lesz az egyetlen törvényes fizetési eszközként használható ezüstpénz?”

ALLISON SZENÁTOR 1878 február 15.-én így szólt:

„Amikor ennek az 1873-as törvénytervezetnek titkolt történetét elmondják, napvilágra kerül, az a tény, hogy a képviselőháznak szándékában állt egyaránt arany és ezüst pénzt verni és a két fémpénzt a francia arányhoz igazítani, a sajátunk helyett, amely a valódi, tudományos álláspont volt e témát illetően 1873-ban, de e törvénytervezetet azután orvosolták.”

WILLIAM D. KELLEY képviselő úr, akinek gondjaira volt bízva a törvénytervezet, 1878 március 9.-én a képviselőházban tartott beszédében a következőt mondta:

„Azon megbízatással kapcsolatosan, hogy én védelmezzem a törvénytervezetet, amely megszünteti az ezüst pénzfedezetet, elmondhatom, hogy bár a bizottság elnöke vagyok, nem tudtam arról, hogy az ezüstdollár pénzjellegét megszüntetik a mi pénzrendszerünkben, mint ahogy azok a kiváló szenátorok, Blaine és Voorhees urak, sem tudtak róla, akik akkor a képviselőház tagjai voltak és akik néhány nappal azután ekként kérdezősködtek egymástól: ‘Tudtad-e, hogy azt elvetették, amikor a törvényjavaslatot elfogadták?’ ‘Nem, - mondta Blaine úr - te tudtad?’ ‘Én sem, - mondta Voorhees úr - nem hinném, hogy három tag is tudott volna, erről a képviselőházban.’”

Majd 1879, május 10.-én KELLEY úr a következőt mondta:

„Mindössze annyit mondhatok, hogy a pénzveréssel foglalkozó, azt mérlegelő és felmérő bizottság, aki az eredeti törvénytervezetet benyújtotta, hitelt érdemlő, meg jártas volt és figyelmesen áttanulmányozta a cikkelyeket és a szabvány-ezüst dollárt meg a kereskedelmi dollárt is. A szenátusban hosszú ideig a behelyettesítési törvény beiktatása után nem lehetett

hallani arról a szakaszcól, mely elvetette a dollár fedezetét; állítom, hogy nem volt tudomásom annak történetéről, de kész vagyok kimondani, hogy ennek az országnak törvényhozásában nincs még egy olyan titokzatosság, mint az Egyesült Államok ezüst pénzfedezetének megszüntetése. Én még nem találkoztam egy olyan emberrel, aki megmondhatta volna, hogy miként történt, vagy miért.”

BECK SZENÁTOR 1878 január 10-én a szenátus előtt így szólt:

„A kongresszus egyik háza sem értette soha ezt (az ezüst pénznem megszüntetését). A tények teljes ismeretében állítom ezt. Egy újságíró sem fedezte fel, hogy mi történt – pedig ők azok, akik az értesülésük beszerzésében az általam ismert emberek közül a legfigyelmesebbek.”

Ha a hely megengedné, még másokat is idézhetünk, akik hasonlóan erős kifejezésekkel *szóltak*. A törvénytervezet fő címe megtevesztő volt; így szólt: „Az Egyesült Államok pénzverdeire, fémvizsgáló hivatalnokaira és a pénzverésre vonatkozó törvénymódosító határozat”; az ezüst pénzfedezet megszüntetését elrejtették: (1) a rendelkezés 14. szakaszában, eszerint az arany dollár lesz az „értékegység”; és (2) a 15. szakaszában, amely körülhatárolja és megszabja az ezüst pénzérmét, viszont teljesen kihagyja az ezüst dollár „fedezet” megjegyzést. Az 1874 június 22.-vel keltezett Határozat anélkül, hogy bár szóvá tette volna, megadta a kegyelemdőfést az ezüst dollár fedezetnek, egyszerűen azzal a rendelkezéssel, hogy az 1873-as határozatban említett pénzérmén kívül semmi más nem verhető. Az Egyesült Államok elnöke, Grant, akinek aláírása által a határozat törvény erőre emelkedett, úgy mondják, hogy nem tudott annak a határozatnak jellegéről és ekként is nyilatkozott négy évvel azután, amikor hatása láthatóvá kezdett válni. Valóban, az eszes „pénzügyi szakértőkön” kívül senki sem figyelt fel a fémpénzre, mivel a nemzet egészében véve még nem folytatott fémpénzzel fizetést, és ez kellett legyen a hatékony előkészületi lépés ebbe az irányba.

Murat Halstead úr, a Cincinnati **Commercial Gazette** szerkesztője, egyike volt a napjai rátermett embereinek. Őt idézzük (New York **Journal** - 1877 október 24) :

„Ez a brit arany-politika kizárólag a szakértők munkája volt. A kifogás lényeges volt a siker érdekében és valószínűleg, mivel pénzürem nem volt forgalomban és a közvélemény figyelmén kívül esett, hozzányúlhattak anélkül, hogy felkeltette volna a figyelmet. A nagy hitelező nemzetek egyfémvalutás rendszere ekképpen megtárgyalás nélkül rá lett kényszerítve a nagy, hitelt felvevő nemzetekre.”

A következő szavakat R. G. Ingersoll, néhai ezredesnek tulajdonítják:

„Követelem, hogy az ezüstöt tegyék ismét fizetőeszközzé. Az ezüstöt csalással vonták ki a forgalomból. Ezzel minden fizetőképes embert félrevezettek; ezt a csalást az Egyesült Államok becsületes, kölcsönt felvevő emberei ellen követték el. Ez meggyilkolja a munkaerőt; a kapzsiság és pénzsóvárság hozta létre, és ezt a becsületes emberek meg kellene szüntessék.”

Hogy milyen eredmény várható, azt számos államférfi előre megmondta a kongresszus üléstermeiben rögtön, amint a valódi helyzetet felismerték 1877 és 1880 között. Néhányan vakok voltak a tárgyalt ügyet illetően, néhányat a haszonlesés hallgattatott el, és néhányan bíztak a „pénzügyi szakértők” tanácsában, viszont mások hősieen a gonoszság ellen szóltak.

A néhai James G. Blaine képviselőúr az Egyesült Államok szenátusa előtti beszédében (1880-ban) így szólt:

„Azt hiszem, hogy az egyetlen arany pénznemért folytatott harc, ami ebben az országban és másutt folyik, ha sikeres, egy széleskörű szerencsétlenséget fog előidézni mindenhol a kereskedelmi világban. Az ezüst pénznek tönkretétele és az aranynak, mint egyetlen értékegységnek bevezetése végzetes hatású kell legyen minden tulajdonformára, kivéve azokat a befektetéseket, melyek **pénzben rögzített nyereségrészesedést hoznak**. Ezeknek értéke roppant nagy mértékben megnő, aránytalan és tisztességtelen előnyre tehetnek szert minden

másfajta tulajdonnal szemben. Ha közel 7 milliárd dollárnyi fémpénz, vagy nemesfém rúd létezik a világban, ahogy a legmegbízhatóbb statisztikák állítják, egyenlően megosztva aranyban és ezüstben, lehetetlen volna az ezüstöt, mint pénzt úgy kitörölni, hogy ne eredményezzen millióknak fájdalmat és teljes szerencsétlenséget tízezreknek. Én úgy gondolom, hogy az arany és ezüst pénzérme az alkotmányos pénz; valójában még az alkotmány előtti időkből az amerikai nép pénze, amit a nagy törvény rendszer a saját létezésétől teljesen függetlenként ismert el. A kongresszus nem volt felruházva olyan hatalommal, hogy kijelentse bármelyik nemesfémről, hogy nem *lehet* többé pénz. A kongresszusnak, megítélésem szerint, nincs hatalma, hogy megszüntesse bármelyiknek is a pénzjellegét; követelem, hogy tegyék ismét fizetőeszközzé azt. Ha a pénz verését megtiltották, követelem, hogy rendeljék el az újrakezdését. Amellett vagyok, hogy fokozzák azt.”

A néhai VANCE SZENÁTOR mondta később:

„A pénz hatalma és annak szövetségesei világszerte összeesküdtek, hogy elkövessék a minden idők legnagyobb bűntettét, hogy megdöntsék a világ pénzének felét és ezáltal megkétszerezzék a saját vagyonukat emelve a pénznek az ő kezükben lévő, másik felének értékét. A pénzváltók megszegettelenítették szabadságunk templomát.”

Az Egyesült Államok kormánya hivatalos leveleket küldött a külföldi képviselőihez pénzügyi helyzetről szóló jelentéseket kérvén tőlük. Currie úr, a belgiumi követ széles körben közölt jelentése egy figyelemre méltó szemléltetés, mely összhangban van az Egyesült Államok népének tapasztalataival. Jelentésében az általa feltett kérdésre, a belga pénzügy igazgatójának, Alfonse Allard képviselőúrnak, válaszát közölte:

„1873-tól egy folyamatos válság van, mely minden árnak esésében nyilvánul meg és még nem is tűnik lehetségesnek, hogy feltartoztassák ennek folyamatát. Az árak esése visszahat a bérekre és egy társadalmi, meg ipari válságot okoz.

Ön azt kérdezi, hogy miért tértünk vissza 1873-ban az egyfémvalutás pénzrendszerre bármennyire is sántít. Nem tudok kigondolni egyéb magyarázatot azon kívül, hogy ez bizonyos pénzemberek osztályának kedve szerint volt, akik hasznot húztak belőle és akiket olyan elméletekkel támogattak, melyeket abban az időben bizonyos politikus közgazdászok – nevezetesen, a francia intézet tagjai – találtak ki és védtek meg.

Ön azt kérdezi, hogy milyen hatással voltak ezek a pénzügyi intézkedések a belgiumi iparra és a bérekre? Az a pénz, ami már 1873-ban elég szűkös volt, most még szűkösebbé vált és az előrelátott áresés bekövetkezett. A munka minden termékére kiszámított átlagáresés 1873-tól 50% – viszont a gabonánál 65% fölött van. Az ipar már nem kifizetődő, a mezőgazdaság tönkrement és mindenki a védővámokért kiabál, amíg a tönkrejutott honpolgáraink háborúra gondolnak. Európa állapota ennyire lesújtó.”

J. D. CAMERON szenátor, a Nemzeti Republikánus Ligához írt levelében (1891. június 11) a következőket fejezte ki:

„Úgy tűnik nekünk, hogy az egyetlen arany fedezet olyan erőszakosan rombol, hogy semmi sem állhat ellen. Ha ez a hatás abban az arányban fog folytatódni a jövőben, mint az elmúlt húsz évben, mióta az arany fedezet meghódította a világot; néhány, nem túl távoli nemzedék Amerika tágas földrészén csupán fél tucat túlnépesedett várost fog látni, őrt állva egy *felhalmozott* töketömeg fölött, melyet kikölcsönöznek a függőségben lévő munkás lakosságnak, jelzáloggal terhelve fejlődő terményüket és kezük még befejezetlen munkáját. Az ilyenfajta kilátás eléggé általános a világ történelmében, mégis mindannyian lázadozunk ellene. Gazdag és szegény egyaránt; republikánus, demokrata, néppárti; munkás és tőkés; az egyházak, egyetemek, mind egyformán, és mind szilárd jóhiszeműséggel visszariadnak az efféle jövőtől.”

Az angol pénzemberek nagyon jól tudják, hogy miért szenvednek a világ farmerei és főképpen az Egyesült Államok meg Kanada farmerei, akik búzát exportálnak; és ők olykor

bevallják, hogy ez a saját önzésük. Például idézzük az 1894 április 30.-i **Financial News** (London) vezércikkéből:

„Gyakori diplomáciai nézeteltéréseink vannak az Egyesült Államokkal, de ahogy az rendszerint lenni szokott, ezek ritkán járnak a két ország népe közötti ellenséges érzülettel, a perpatvarokon könnyen átsiklanak és elfelejtik azokat. Viszont most ebben az országban elősegítjük azon érzület növekedését, mely már arra hajlik, hogy barátságtalanságot tápláljon az Egyesült Államokkal szemben egy több millió amerikai jólétét érintő problémában. Természetesen tudjuk, hogy esetleges a barátságtalanság, és hogy a mi pénzügyi politikánkat csak önző megfontolások vezérlik, hogy nem törődünk azzal, hogy az eljárásunk miatt India sokkal jobban szenved, mint Amerika...

Cameron szenátor egy sima tanulságot szűrt le, amikor megjegyezte, hogy ha az Egyesült Államok megkockáztatná, hogy függetlenítse magát Európától, és teljesen ezüstre *térne át*, egész Amerikát és Ázsiát maga mögött tudhatná, és mindkét kontinens piacát uralhatná. 'Az arany korlátja a vámhivatal bármely korlátjánál sokkal végzetesebb. Az ezüst vámzárja erősebb lesz, mint a szabadpiac bármely más vámzárja.' Kétségtelenül, ha az Egyesült Államok holnaptól az ezüst fedezetet fogja alkalmazni, a brit kereskedelem az év vége előtt tönkremegy. Minden amerikai iparág nem csupán otthon lesz védelmezve, hanem minden más piacon is. Nyilvánvalóan egy bizonyos fokig az Államok is megszenvedi ezt mivel, hogy a külföldnek való tartozását aranyban kell kifizesse; de a csere miatti veszteség e tekintetben csak egy csepp lenne a vederben összehasonlítva a Dél-Amerika és Ázsia piacain learatott nyereséggel, nem beszélve az Európáén. Csoda, hogy az Egyesült Államok nem ragadta meg rég e lehetőséget és ha bízott volna abban, hogy az Anglia útja vezet szükségszerűen a kereskedelmi sikerhez és fellendüléshez, kétségtelenül már rég kihasználta volna. Most az amerikaiak tudatára ébredtek annak a ténynek, hogy 'amíg ők leszűkítik azt a becsvágyukat, hogy egy nagyobb szabású Angliává váljanak', nem győzhetnek le minket.

Nagy szerencsénk, hogy az amerikaiaknak még nem jutott eszükbe, hogy kiszorítsanak bennünket a világ piacairól az ezüst pénzfedezet használata által, de megérdemelnénk, ha az amerikaiak felbőszülve a mi kormányunknak az ezüst-ügy súlyosságával kapcsolatos, megvető apátiáján, az arany befagyasztásával ütnének vissza. Könnyen megtörténhetne. ... Az utóbbi időben nem hiányoznak a növekvő felbőszülés jelei ez ellen az ország ellen az ezüst-ügyet érintő, irigy magatartásuk miatt, mely két kontinenst megrázkódtat és súlyosan veszélyezteti az Európa szegényebb országainak jövőjét.”

A következő idézet mutatja, hogy a farmerek a gürcölésük fizetségének, csalás általi visszatartása miatti kiáltása általános az aranyfedezetű országokban – a kereszténységben:

1896 szeptember 22.-i dátummal a New York **World** megjelentetett egy hosszú táviratot, melyet a Budapesten megtartott Nemzetközi Mezőgazdasági Konferencián összeült, Európa élenjáró mezőgazdasági szakemberei írtak alá és amelyet W. J. Bryan, elnökjelöltnek címeztek. Így szól:

„Sikert kívánunk Önnek a hitelező osztály uralma elleni küzdelmében, *ez az uralom* az elmúlt huszonhárom év alatt Amerikában és Európában egyaránt **az önök farmereinek és másoknak jólétét tönkretevő pénzügyi törvényeket** hozott ... Hisszük, hogy (az ezüst pénzbéli előjogai) helyreállításának hiányában az arany felár Ázsia - és Dél-Amerika szerte továbbra is meglopja a farmereket (úgy az európaiakat, mint az amerikaiakat) fáradságos munkájának minden jutalmától, és hogy az ön megválasztása elháríthatja Európától a most fenyegető mezőgazdasági és társadalmi bajokat.”

1896 szeptember 24.-i dátummal a New York **World** közli Bismarck herceg, von Kardorf úrhoz, a német Reichtagban lévő Szabad Konzervatív párt vezéréhez, intézett következő szavait:

„Túl öreg vagyok már ahhoz, hogy iskolába járjak a pénzügyi dolgokkal kapcsolatosan, de elismerem azt, hogy habár 1873-ban a legjobbnak vélt tanács szerint jártam el, a következményeket tekintve eljárásom mégis elhamarkodott volt.

Egyetlen osztály, akitől nem fordulhatunk el az a farmerek osztálya. Ha ők meggyőződnek, – és biztosítják önöket afelől, hogy **ők meggyőződtek, a mezőgazdasági hanyatlás ennek a pénzügyi változásnak tulajdonítható**, kormányunk felül kell vizsgálja álláspontját.”

Az ezüstnek jelenlegi vészes hanyatlása, és *vele* minden árucikknek, melyet ezüstoffedezet alapján értékesítenek, két okból kifolyólag fokozatosan következett be: (1) Időt és ügyeskedést igényel az, hogy lenyomják az ezüstöt, egy olyan szükségleti cikket, melyet a világ népességének több, mint fele igényel. (2) Az ezüst bányatulajdonosok és mások, akik közvetlenül érintettek, együtt az államférfiakkal, akik előre látták a bekövetkező bajt, annyira erőteljesen adták elő érveiket az E. Államok Kongresszusában, hogy olyan félmegoldásokhoz folyamodtak, mint a fizetőeszköz visszaállításának 1878-as határozata és az 1890-es ezüstvásárlási határozat. De ezek használhatatlanoknak bizonyultak. Az ezüst vagy az arannyal egyenlő erejű pénz kell legyen – törvényes fizetési eszközként –, vagy pedig kereskedelmi árucikként *tekintendő*, mint például a gyémánt, a búza, stb. és a kereslet-kínálat által meghatározott *értékingadozásnak* tárgya. Amikor 1893-ban az utolsó ilyen segéd törvényt is hatálytalanították, az ezüstnek értéke egyszeriben az arany árának felére esett és a leértékelődés összes rossz hatása a lehető legteljesebb mértékben 1895-ben vált érezhetővé, leszámítva azt, hogy az ebből származó pánik nagy horderejű, fokozódó és tartós lehet.

Itt következnek, tehát, a tények:

(1) A világ arató munkásait, a „kereszténység” farmereit, a modern gépezetek ellenére nyomorba döntötték és **hangos szóval kiáltanak** a városi polgártársaik és törvényhozók segítségéért. (Ezek a panaszkiáltások **átmenetileg** elhallgattak a búza árának növekedése miatt, amit valószínűleg a délkelet-európai, oroszországi, ausztráliai és argentinai hiány okozott, de amint ezek az állapotok megváltoznak és az egész világnak meg lesz az átlagbúza-termése, a búza ára követheti az ezüst

árát 43 centre esve – hacsak a körülmények nem változtatnak a helyzeten – és az **aratók kiáltása** minden idők leghangosabb kétségbeesésébe fog kitörni.)

(2) A törvényhozók tudatában vannak a nehézségnek és annak is, hogy miként keletkeztek és kijelentik, hogy csalás okozta, a pénzemberek – pénzdoktorok – csalása.

(3) A törvényhozók látván azt, hogy pánikot okozhat, sőt valószínűleg forradalmat, hogy helyrehozzák az ebből származó kedvezőtlen helyzetet, arra a következtetésre jutottak, hogy mivel a betegség nem lehet rosszabb egy ilyen gyógymódnál, ők inkább nem tesznek semmi ilyen radikálíst. Ennélfogva az ezüst soha sem lesz visszaállítva fizetőeszközként, 16 - 1 arányban.

(4) Mindenütt elismerik, hogy ez a „**csalás**” nem csupán megnyomorítja és elkedvetleníti a farmereket, hanem ugyanakkor feldühíti és elkészeríti a társadalom ezen elemét, amely mindeddig a legkonzervatívabb volt.

(5) A világ minden gondolkodó embere egyetért azzal, hogy a kereszténység munkás és kézműves osztálya megérett egy forradalomra, mely elsöpri a társadalom jelenlegi intézményeit a rombolás seprűjével; és azzal is, hogy ha a népes, mostanáig konzervatív farmerek az elégedetlenek és forradalmárok sorához csatlakoznak, a társulás ellenállhatatlan lesz.

(6) A bizonyítékok mindkét oldalon arra utalnak, hogy alig egy pár év elegendő lesz egy ilyen felkelés kitöréséhez.

Aki csak összeveti mindezeket a tényeket Jakab próféciájával, annak pontról-pontra való, biztos beteljesedése megdöbbenheti, és elkönyvelheti azt, mint újabb, kétségbevonhatatlan bizonyítékát az isteni előrelátásnak, mely a napjainkról és napjaink ügyeiről szól, *azon dolgokról*, melyek előkészítik a nagy, nyomorúságos időt, ami *viszont* bevezető utat készít Emánuelnek és az Ő dicsőséges uralmának, *amely* a földnek békességet és az emberekhez jóakaratot jelent.

Olvassuk el ismét Jakab próféciáját (5: 1-9):

„Nosza immár ti gazdagok, sírjátok jajgatván a ti nyomorúságaitok miatt, a melyek elkövetkeznek reátok.

Gazdagságotok megrothadt, és ruháitokat moly ette meg; Aranyotokat és ezüstötöket rozsdá fogta meg, és azok rozsdája bizonyság ellenetek és megemészti a ti testeteket, mint a tűz. Kincset gyűjtöttetek az utolsó napokban! Íme a ti mezőiteket learató munkások bére, amit ti elfogtatok, kiált. És az aratók kiáltásai eljutottak a Seregek Úrának füleihez. Dözsöltetek e földön és tobzódtatok; szíveteket legeltettétek [tápláltatok] az áldozás /mészárlás – K.J. és Csia ford./ [a ti mészárlásotok] napján. Elkárhoztattatok és megöltétek [- a ti osztályotok] az Igazat [Krisztust]; nem állt ellent néktek. [Lehetséges-e az, hogy itt az Úr arra akarta felhívni a figyelmet, hogy a zsidó bankárok és pénzemberek mindenki másnál felelősebbek az aratók bérének visszatartásában megnyilvánult csalásban? – és emiatt különös jelentősége lenne azon szavaknak: ‘ti öltétek meg az Igazat’?]

Legyetek azért, atyámfiak, béketűrők az Úrnak jelenlétéig [Aki, az ügyet igazságosan fogja helyrehozni – felemelve a szegények és gyámoltalanok ügyét és bosszút állva minden gonosztevőn]. Íme, a szántóvető várja a földnek drága gyümölcsét, béketűrőssel várja, a korai és késői aratásig /Diaglott alapján/. Legyetek ti is béketűrők és erősítsétek meg szíveteket, mert az Úrnak **jelenléte** közel van; ne panaszkodjatok egymás ellen, atyámfiak, hogy el ne ítéltessetek! Íme, a Bíró az ajtó előtt áll.”

* * * * *